

**Največji slovenski dnevnik**  
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00  
Za pol leta . . . \$3.00  
Za New York celo leto . . \$7.00  
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

# GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in  
the United States.  
Issued every day except Sundays  
and legal Holidays.  
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 224. — ŠTEV. 224.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 24, 1925. — ČETRTEK, 24. SEPTEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

## VPRAŠANJE FRANCOSKEGA DOLGA

Francoska misija, ki je dospela včeraj v New York, je takoj odpotovala v Washington. — Ameriški finančniki pričakujejo hitre uravnave. — Bankirji dvomijo, da bodo pogajanja prekinjena, če se bo zahtevalo višje obrestno mero kot pa je bila dovoljena Angliji.

Francoska misija, ki je prišla v Združene države, da sklene z ameriško komisijo za fundiranje francoskega dolga dogovor, bo odpotovala iz New Yorka takoj v Washington, kjer se bodo pričela jutri tozadevna pogajanja.

V tukajšnjih finančnih krogih je včeraj prevladovalo mnenje, da bo mučni problem dolga uravnan na način, ki bo zadovoljiv za oba naroda in sicer v poteku par dni. Tukajšnji bankirji niso hoteli razpravljati o vprašanjih, s katerimi se bosta pečali obe komisiji radi prošnje vlade Združenih držav, ki je bila stavljena neformalno, a direktno in odločno, naj se vzdrže vsake take razprave. V privatnih krogih pa so pogosto govorili o teh zadevah.

Na Wall Streetu je skoro soglasno naziranje, da bo dosežen neke vrste dogovor. Objavljena pretinja Caillauxa, da bo ukazal svoji komisiji, naj odpotuje domov s prvim parnikom, če bodo zahtevale Združene države višjo obrestno mero kot pa je bila dovoljena Franciji pri uravnavi njenega angleškega dolga, ni po mnenju tukajšnjih finančnikov resna. Angleži so se zadovoljili z dvema odstotkoma obresti.

Dvomi se o resničnosti poročil, da je Francija pripravljena pričeti z odplačevanji velike glavnice. Ena prvih velikih stvari, katere bodo določili, je obseg dolga. Brez nagromadenih obresti znaša dolg \$3,340,000,000. Obresti do 1. novembra tekočega leta, pa bodo znašale štiri tisoč in dvesto milijonov dolarjev.

Seveda je še veliko število vprašanj, na katera bi radi odgovorili ameriški finančniki, interesirani pri uravnavi francoskega dolga ter bodoči stabilnosti francoskih financ. Ta vprašanja vključujejo:

— Zakaj ni Francija nikdar izenačila svojega proračuna, sistematizirala svojih proračunskih postavkov, kolektirala davkov ter dala franku nove vrednosti? Kako namerava Francija regulirati flotiranje novih bonžov, posebno inozemskih izdaj, da zniža svoje lastno breme dolgov, uveljavi nanašajoč zaupanje svojega lastnega prebivalstva v finančno varnost ter dobi od svojega naroda nadaljnje svote, da pokrije svoje primanjkljaje?

Po mnenju gotove skupine finančnikov ni Francija nikdar izenačila svojega proračuna radi zmede, ki je bila posledica vojne in ker sta nato sledeča deflacija in inflacija onemogočili to nalogo. Politiki niso hoteli razkriti resničnega stanja francoskih financ, je mnenje nekaterih bankirjev, dočim trdi nadaljna skupina, da je bilo to pomanjkanje sistematičnega knjigovodstva vzprijeto v izrecnem namenu, da se vara celi svet.

Nekateri finančniki trdijo, da ne ve Francija, koliko si je izposodila doma in v inozemstvu in da tudi ne ve natančno, koliko znašajo njeni dolgovi in njen kapital.

Kadar govori Francija o svojem kapitalu, pravijo bankirji, ne vključuje pri tem svojih kolonialnih posestev. Ti skriti skladi v bilanci predstavljajo v Afriki ozemlje, ki je dvakrat tako veliko kot Evropa, bogato na naravnih virih in v katerem biva 60,000,000 ljudi.

Tudi vprašanje davkov povzroča najbolj številne komentarje. Nekateri trdijo, da ni Francija naložila dosti visokih davkov in da ne skuša primerno kolektirati uveljavljenih davkov. Ti ugovori so izzvali francoski odgovor, da je Francija od pričetka vojne povišala davke, da pa so dohodki iz tega vira padli, ker ni opustošeno ozemlje plačalo nikakih davkov, odkar so ga zasedli Nemci.

**"George Washington" nasedel.**

LONDON, Anglija, 23. sept. — Ameriški parnik "George Washington" je včeraj v tujakšnji bližini nasedel na pesek. Po dolgotrajnih naporih so ga zopet splovili. Proti večeru je nadaljeval svojo vožnjo.

## Svečana poroka v kraljevi družini.

Srednjeveški pomp je značil slovesnosti na predvečer poroke princesinje Mafalde s hessenskim princem Filipom. — Kralj je pogostil na stotine vaščanov iz okolice.

RACCONIGI, Italija, 23. sept. Kralji in princi, prišli v primorje devetih kraljevskih hiš stotile navadnih podanikov italijanske krone so se udeležile včeraj slovesnosti poroke princesinje Mafalde, druge hčerke italijanskega kralja s princem Filipom Hessenskim.

Na predvečer zveze dveh najstarejših vladarskih družin v Evropi je bila ta mična gorska vas pozorišče sijajne proslave, ki je spominjala na povesti o slovesnostih fevdalnih časov. To je bil dan, posvečen v glavnem aristokraciji, a kralj Viktor Emanuel, veren tradicijam, vseh katerim je bila vladarska hiša vedno priljubljena med navadnim narodom, ni pozabil pri tem "navadnega naroda".

Ko so se vršile slavnosti plemenitašev v notranjosti starodavnega gradu, je bilo na stotine vaščanov, med temi valove in sorodniki vojakov, ki so padli v zadnji svetovni vojni, gostov poniznega banketa, ki je bil prirejen na stroške krone v nekem vaškem hotelu.

Kraljeva družina je obiskala povsem nepričakovano hotel ter bila deležna burnih ovacij. Kralj in drugi velikaši so tudi delili denar med priprosi narod.

Kraljevske slovesnosti so se pričele tekom popoldneva, ko so gostje kralja pričakovali gledališki predstavi v stilijskem naravnem v Villi Verne. Igralci so prejeli ovacije neobičajnega poslušalstva, obsegačočega izključno le člane kraljevskih in vladarskih hiš, plemenitaše ter vladne in družabne dostojanstvenike (med katere se prištevata tudi Mussolini).

Odlična družba se je nato zbrala okrog dvajset banketnih miz, ki so bile okrašene z najfinjšimi vzorci stekleničarske umetnosti, steklenicami staroga, dragocenega vina in najbolj slastnimi jedmi.

Šele po kratkem banketu se je pričela resnična veselica. Pod vodstvom kralja in kraljice so se gostje napačili k obali majhnega gorskega jezera. Ženske v krasnih večernih oblekah, moški v strogo formalnih oblekah, mornariški in armadni častniki v gala-uniformah so korakali po stazah, po katerih so se šetale številne generacije kraljevske savejske hiše, pod vitkimi pinjami, ki so bile okrašene s tisoči raznobiranih električnih svetilk.

Ob obali jezera se je mudil gostom sijajen prizor, kajti čolni so bili okrašeni z raznobiranimi lampijoni, ki so metali fantastične sence ter dajali celemu prizoru značaj neresničnega, prizora iz bajk.

V palači so bile zvečer dovršene vse priprave za civilne in verske ceremonije, ki se bodo vršile danes jutraj. Dovršilo se je dekoracije v salona v prvem nadstropju, kjer bo izvršil ministrski predsednik Mussolini, kot kronski notar, civilno poroko. V pritličju, v kapeli, pa bo izvršil Monsignor Beccaria versko poroko.

Preko dneva bosta kralj in kraljica vzdržala svoje vladarsko tojantstvo, a zvečer bosta opustila vsako formalnost v družbi sorodnikov in znancev ter se udeležili poroke.

## Ekonomska vprašanja v Ligi narodov.

Liga bo priredila ekonomsko konferenco. — Decembrski svet bo sklepal glede komiteja, ki bo pripravil osnutek predlaganega programa. — Liga se ne more iznebiti mosulskih g a vprašanja.

ZENEVA, Šveica, 23. septembra. Dej Anglije proti mednarodni ekonomski konferenci se je izjavil včeraj zvečer, ko se je podkomisija Lige narodov dogovorila, da bo decembrski svet, ki se bo najbrž sestel v Madriidu, določil sestavo komiteja, ki bo takoj pripravil osnutek programa za mednarodno ekonomsko konferenco.

Louis Loucheur, predstavitelj Francozov, ki je oče načrta, je sprejel predloge, naj se peča decembrski svet s to zadevo, a je podrobno obrazložil, kakšno akcijo naj se priporoči zborovanju Lige.

Zanimiv razvoj, v koliko so prizadete Združene države, je prišel včeraj popoldne, ko je Joubaux, nadaljni francoski pooblaščenec, izjavil, da se bo izločilo iz programa vprašanje surovin ter nadalje tudi vprašanja priseljevanja in izseljevanja ter vprašanje mednarodnih dolgov.

Joubaux, ki je titularni voditelj francoskih delegatov, je trdil, da bi bila konferenca brez uspeha in ničeva, če bi ne bili primerno zastopani tudi delavci. Zahteval je, naj se udeležijo delavski zastopniki in tudi ekonomski izvedenci Lige sestave načrtov. Prosil je tudi za sodelovanje Zdr. držav.

Mosulski spor, ki je bil navidezno pokopan za tri mesece, ker je bil izročen svetovnemu sodišču, je manovo izbruhnil včeraj popoldne, ko so Angleži zahtevali, naj se svec čimprej moreče zopet sestane, da razpravlja o zadnji korešpondenci, tikajoči se turške depostacije kristjanov.

Poslanica izjavlja, da so bili kristijani izgnani iz njih vasi južno od bruselske črte, ki je teoretično angleško ozemlje. Izjavlja se, da so izključno le človekoljubni razlogi zadostni, da se upraviči intervencija. Ker pa je turška akcija bistveno prizadela vsako mejno odločitev, je dolžnost Lige, da odpošlje tjakaj svoje zastopnike, da preprečijo bodoča vznemirjanja.

Ugotavlja se tudi, da bi se svet Lige lahko preprical o resničnosti obdolžb, če bi poslal v Mosul svoje zastopnike, ker so Turki zanimali izgred, katerih se jih je dožilo in ker je pozneje visoki komisar v Iraku dvignil obdolžitve še bolj resne narave.

## Pošta v Toledo okraдена.

TOLEDO, Ohio, 22. septembra. Iz poštnege urada na Union postaji je bila danes zjutraj ukradena velika množina registriranih pisem in drugih pošiljatev.

Ukradena pisma in pošiljatev so dospela večinoma iz New Yorka. O predzvezjih nimajo oblasti nobenega sledu.

Žila vseh prirediteljev do prilično enajste ure zvečer, ko se bosta novoporočena odpeljala z avtomobilom v Nemčijo, na poročno potovanje.

## Podrobnosti o strašnem umoru.

Morilec je rekel, da mu je mož ponudil ženo. — Predzgodovina strašnega slučaja, ki se je končal s tem, da je vrgel ljubimec svojo ljubico v žarečo peč.

Že včeraj smo poročali o strašnem umoru Mrs. Sophie Poleski, katero je njen ljubimec George Symuk, nočni čuvaj in kurjač tvornice za sušenje lesa, vrgel v žarečo peč. Medtem pa je podal aretirani morilec priznanje, ki kaže miko last na okoliščine in motive, ki so dovedli do enega najbolj brutalnih umorov v kriminalni povestnici vsemesta.

Symuk je včeraj popoldne sporočil kapitanu Careyju, ki načeljuje morilnemu oddelku policijskega glavnega stana, da je imel že nekako dve leti razmerje z 28 let staro lepo ženo svojega rojaka Poleskija in sicer z njegovo vednostjo in njegovim privoljenim. Povedal je, da je prišel pred dvema leti v Ameriko in da je pustil doma ženo in dva otroka, katere je hotel dobiti sem, kakorkoli bi prištedil zadostno svoto denarja. Dobil je službo nočnega čuvaja pri neki lesni tvrdki ter je moral obenem oskrbovati veliko peč, ki je dobavljala gorvoto, potrebno pri sušenju lesa. Hranil je vsak cent, da čimprej dobi semkaj ženo in otroka ter si ni privoščil niti zadosti jedi. Nato pa se je seznanil z rojakom, Johnom Poleskijem, z iztočne 11. ceste. Nekega dne mu je pripovedoval, zakaj je tako varčen, a Poleski se mu je smejal ter rekel: — Ne bodi tepe in ne varčuj, da dobiš svojo ženo semkaj. Jaz imam lepo, mlado ženo, ki me ne mra, in če hočeš, te bom seznanil z njo.

Izprva ni hotel Symuk ničesar vedeti o tem, a neke nedelje je spremljal prijatelja v njegovo stanovanje in se tam seznanil z gospo Poleski.

Tako se je pričelo razmerje, ki naj bi postalo usodopolno za vse tri. Stalo je Symuka tekom dveh let njegove prihranke, nekako \$3000, katere je lepa ženska polagoma izdala iz njega. Žena je plačala razmerje s smrtjo, morilec pa ga bo najbrž plačal na električnem stolu.

Policija pravi, da je Symuk priznal, da ga je Mrs. Poleski obiskala skoro vsako noč ter da sta bila, pela in plesala v uradu tvornice, v kateri je bil nastanjen kot nočni čuvaj. Konečno pa je postal Poleski, ki je vedel za te sestanke, vendar ljubosumen, zapustil svojo ženo ter se preselil v New Jersey. Žena pa ga je pisмено prosila, naj se vrne, kar je on tudi storil, čeprav je medtem redno dobil za njenega petletnega sinčka.

Kot znano, je Symuk takoj po aretaciji trdil, da ga je hotela Mrs. Poleski zastrupiti, ker je imelo vino v steklenici čuden okus. Raditega je prišlo do prepirja, ki ga je tako razkašil, da je prijel žensko ter jo vtaknil v peč, kjer je za vedno prenehala kričati.

Policija pa je mnenja, da ni izključeno, da je bil umor posledica namena, da se prikrije nadaljni umor. Poleskija so našli vsega krvavega v njegovi postelji. On trdi, da ne ve, kdo mu je zadal rano. Policija domneva, da je bila to Mrs. Poleski, ki je mislila, da ga je ubila, a nato, gnana od kesa, zapretila, da bo obvestila policijo. Da prepreči to, jo je Symuk prijel ter ji skušal zamašiti usta. Ker pa se je branila ter

## PIVOVARNARJI IN KOMPROMIS

Pivovarnarji bodo razpravljali s suhaškimi silami glede kompromisa. — Nekateri pa upajo, da bodo dosegli prodajo piva brez pomoči suhačev. Anderson bo napadel uradnike Antisalonke Lige v nedeljo.

Predlog, naj se pivovarski interesi ter Antisalonka Liga združijo v gibanju, da se legalizira prodaja štiriodstotnega piva ter lahkkih vin, bo najbrž eden glavnih predmetov razprav na sestanku United States Brewers' Association v uradih organizacije na Union Square v New Yorku.

Ljudje, ki so v stikih z organizacijo, niso hoteli včeraj ničesar izjaviti glede akcije, katero se bo mogoče vzprijeto in sicer radi opozicije nekaterih vodilnih pivovarnarjev proti takemu kompromisu. Namignilo pa se je, da bo pokazal današnji sestanek, kako močno je kompromisno razpoloženje v vrstah pivovarnarjev.

Oni, ki se zavzemajo za kompromis, pričakujejo, da bodo pivovarski interesi v povratek za pomoč suhaških sil, da se uveljavi tako postavbo, podpirali suhače v njih vojni proti žganim pijačam.

Pivovarnarji, ki nasprotujejo načrtu, pa so mnenja, da bo ljudsko mnenje izsililo modifikacijo postavbe v njih prid, brez vsakega kompromisa z Antisalonko ligo.

Načelniki Antisalonke lige, ki so se izjavili proti takemu kompromisu, zavzemajo stališče, da bo prohibicija eventualno izvedena in da ne potrebujejo nikake pomoči iz mokraškega tabora.

Včeraj se je glasilo, da ni Moderation League Inc., ki je bila stvorjena, da se bori za liberalizacijo prohibicijskih postav, oficijelno razmišljala o kompromisnem načrtu, da pa z zanimanjem zasleduje tozadevno gibanje.

William G. Anderson, ki je prekinil vse svoje stike z Antisalonko ligo, potem ko je bil izpuščen iz Sing Singa, kjer se je mudil na počitnicah, ker je "popravljaj" Ligin knjige, da prikrije razdelitev komisij z nekimi agentom, je objavil včeraj, da bo zgovoril v nedeljo zvečer v metodistovsko-episkopalni cerkvi v Huntington, L. I.

Anderson je rekel, da bo razpravljaj o nekaterih ugotovilih uprave Antisalonke lige in da bo osvetlil izdajstvo suhaških protestantovskih voditeljev v tej državi tekom zadnjih governerskih volitev.

obupno kričala, jo je nesel v klet in jo vrgel v peč.

V ročni torbici ženske je našla policija stekleničico s temno tekočino, ki bo analizirana, da se ugotovi, če vsebuje strup. Če tako, bo okrepljena trditve Symuka, da ga je skušala ženska spraviti s sveta.

Pred policijo sta Symuk in Poleski izjavila, da sta dobra prijatelja in da nista želela drug drugemu ničesar slabega.

## Begunci usmrčeni na begu.

LONDON, Anglija, 22. sept. — Iz Varšave poročajo, da je v Ki lece vdrlo 400 jetnikov v jetniško ogradno, kjer so si nabavili grožje ter si priborili pot v prostost.

Jetniški stražniki so usmrtili dvajset beguncev, ostali so pa ušli. Vodstvo jetnišnice je pozvalo vojaštvo na pomoč.

## DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00  
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir . . . . . \$ 9.40 500 lir . . . . . \$22.50  
300 lir . . . . . \$13.80 1000 lir . . . . . \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške. Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatev, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZJOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

**FRANK SAKSER STATE BANK**

82 Cortlandt Street New York, N. Y.  
Telephone: Cortlandt 4687





